

1

EKSTRA KAYNAK

Farklılaştırılmış Öğretim Konu Özeti

DÜZENLEME: **OSMAN CEM ÇAKMAK**

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)

Farklılaştırılmış Öğretimin Kuramsal Temelleri

Farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı; Piaget'in bilişsel gelişim kuramına, Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanına ve Gardner'ın çoklu zekâ kuramına, beyin temelli öğretim araştırmalarına ve öğrenme stillerine dayanmaktadır. Öğretmeden öğrenciye-öğrenciden öğretmene doğru iki taraflı olarak öğrenmeyi teşvik eden sosyal etkileşimler önem taşımaktadır. Öğrenme sürecinde bireyin kendisinden daha bilgili birine Öğrenciler kendilerinin ulaşabilecekleri veya bir rehber eşliğinde başarabilecekleri bir görev üzerinde çalıştıklarında daha etkili bir şekilde öğrenirler.

OSMAN CEM ÇAKMAK

Farklılaştırmanın Temel Öğeleri

- İçerik
- Süreç
- Ürün
- Öğrenme ortamı

Farklılaştırılmış bir sınıf ortamında öğretim süreci, zekâ alanlarına göre şekillendirilir. Bu noktada Bloom'un taksonomisi altı üst düzey düşünme becerisinden hareketle öğretmenlerden derslerin uygunluğunu ve karmaşıklığını göz önünde bulundurmalarını beklemektedir

Bloom'un Taksonomisi

Farklılaştırmayı destekleyen öğretmen, öğretim sürecini Bloom'un taksonomisi ile uyumlu hâle getirebilir ve süreç ilerledikçe öğrencilerin anlayışını derinleştirebilir.

- 1 Hatırlama
- 2 Kavrama
- 3 Uygulama
- 4 Analiz
- 5 Sentez
- 6 Değerlendirme

Farklılaştırılmış Öğretimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

İstasyonlar

1

Öğrencilerin eş zamanlı olarak çeşitli öğrenme aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri merkezlerdir

Merkezer

2

Fakat merkezlerde aynı konunun farklı yollarla öğrenilmesi amaçlanır. Bu da istasyondan ayrılan yönüdür.

Öğrenme Ajandaları

3

Bu uygulamada her öğrencinin bir ajandası bulunur. Öğretmen, öğrencilerin ajandalarına çoğunlukla iki haftada tamamlanacak görevler yazar.

Farklılaştırılmış Öğretimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Karmaşık Öğretim

4

Her türlü zekâ, malzeme, stil, içerik vb. özelliklerden faydalanan küçük grup uygulamasıdır. Bu uygulama ile öğrenciler birbirlerinin olumlu yönlerinin farkına varmış olur.

Yörünge Çalışmaları

5

Yörünge uygulaması, proje yönteminin bireysel uygulanan şekli olarak tanımlanabilir. Yörünge ismi, hazırlanan projelerin işlenen konunun yörüngesi etrafından seçilmesinden gelir.

Giriş Noktaları

6

Öğrencilere aynı anda farklı giriş noktalarından başlama imkânı sunulur. Öğrenci, bir giriş noktasında konuyu okuyarak başlarken bir diğerinde bir film izleyerek veya drama yaparak başlayabilir.

Farklılaştırılmış Öğretimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Öğrenci sözleşmesi

7

Öğrencilerin eğitim sürecine aktif olarak katılmalarını artırmak, onlara bağımsız çalışma alışkanlığı kazandırmak ve kendi öğrenmelerinden sorumlu olmalarını sağlamak amacıyla kullanılan bir stratejidir.

Katlı Öğretim

8

öğrencilerin hazırbulunuşluk, öğrenme hızları, ilgileri, bilişsel yetenekleri ve öğrenme stillerindeki bireysel farklılaşmanın öğretim ortamında meydana getireceği olumsuzluğu gidermek amacıyla kullanılmaktadır.

Grup Araştırmaları

9

Bu stratejide öğretmen öğrencilere konu seçimi konusunda rehberlik eder ve ilgi alanlarına göre sınıfı gruplara ayırır.

Farklılaştırılmış Öğretimde Değerlendirme Teknikleri

KÖŞE KAPMACA

Öğrencilerden konu ile ilgili bilgisini ifade eden köşeye gitmesi istenir. Kendi köşesine giden öğrenci, konu hakkında ne bildiğini ve neden bu köşede olduğunu açıklar.

KUTU YAPMA

öğrenci bir kâğıda büyük bir kutu çizer, ardından bu kutunun içine küçük bir kutu çizer. Dıştaki kutuya “Ne biliyorum?” içteki kutuya ise “Ne bilmeliyim?” sorusunu yazar. Sonra da bu sorulara cevap arar.

www.egitimhane.com

EVET-HAYIR KARTLARI

Öğrenciler bir kart alarak bu kartın bir yüzüne “evet” diğer yüzüne “hayır” yazarlar. Öğretmen, soru sorduğu zaman bu kartlardan kendi durumlarına uygun olanı kaldırmalarını ister.

Farklılaştırılmış Öğretimde Değerlendirme Teknikleri

PARMAKLA İŞARETLEME

Öğrencilerin başparmaklarını kullanarak öğrenmenin neresinde olduklarına ilişkin bildirim vermeleri sağlanır. .

Öğretim Sürecinde Kullanılan Değerlendirme Teknikleri

YUMRUK YAPMA

Öğrenciler, öğrenmelerini derecelendirmek için bir elinin parmaklarını kullanarak birden beşe kadar sıralar. Konuyu bilme derecesine göre öğrencinin parmak sayısını artırması istenir.

GERÇEKLE YÜZLEŞME

Öğrencilere 3 adet kart dağıtılır. Bu kartlara mutlu, sakın ve üzüntülü üç adet yüz resmi çizilir. ellerindeki bireysel kartlarda yer alan kartlardan birini seçerek havaya kaldırır.

Farklılaştırılmış Öğretimde Değerlendirme Teknikleri

SARMAL OLUŞTURMA

Sorulan soruların cevaplarını öğrencilerin kâğıda yazmaları istenir. öğrenciler daire oluşturur. Dairedeki her öğrenci dönüşümsel söz hakkı alır kâğıda yazdıklarını okur.

Öğretim Sonrasında Kullanılan Değerlendirme Teknikleri

SİMİT TEKNİĞİ

Öğretmen tahtaya bir simit şekli çizer. Şeklin dış tarafına "öğreniyorum" ve iç tarafına "biliyorum" ifadeleri yazılır. Daha sonra öğrencilerden konu hakkındaki bilgilerini paylaşmaları istenir.

KONUŞMA HALKASI

Öğrencilere A, B ve C isimleri verilir. A, belirlenen konu hakkında konuşmaya başlar ve kendisine işaret verilene kadar devam eder. Sonra B,, sonra C konu hakkında konuşur.

Farklılaştırılmış Öğretimde Değerlendirme Teknikleri

Öğretim Sonrasında Kullanılan Değerlendirme Teknikleri 2

DÖNGÜSEL YANSIMA

Sınıfın farklı yerlerine konuların yazılı olduğu kâğıtlar asılır. Öğrenciler gruplara ayrılarak köşelere gider ve burada bulunan kâğıtlara konu hakkındaki düşüncelerini yazarlar.

www.egitimhane.com

PORTFOLYO

Hedeflenen kavram ve becerilerin uygulanması ve anlaşılmasının kanıtını destekleyen ölçütlere dayalı çok özel amaçlarla öğrenci çalışmalarının bir araya getirilmesidir.

2

EKSTRA KAYNAK

Uzman Öğretmenlik Geniş Özet Serisi 2

DÜZENLEME: **OSMAN CEM ÇAKMAK**

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)

OSMAN CEM ÇAKMAK

Farklılaştırılmış Öğretimde Öğretmen Rollerini

Öğrenciler okula Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde ana hatlarıyla belirlediği hem bilişsel hem de duyuşsal ihtiyaçlarla gelirler. Öğretmenler bu ihtiyaçlara farklı yollarla cevap verirler. Bir öğretmenin öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik tepkisini ve öğrenci faydaları açısından kalitesini belirleyici faktörlerden biri, öğretmenin eylemlerini şekillendiren felsefedir. İkinci faktör ise öğretmenin belirli bir eylem planını oluşturma ve takip etmeye yönelik yetkinlik düzeyidir. Genellikle bu iki faktörü "istek" ve "beceri" olarak düşünülür. Nihayetinde, öğretim felsefesi her öğrenciye öğretim isteğine dayanır. Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmenlerin çeşitli şekillerde ve zaman içinde, öğrencilerine hem bireysel olarak hem de bir bütün olarak tutarlı bir şekilde iletmeleri beklenen belirli mesajlar vardır.

Öğretmen Mesajları

Farklılaştırılmış öğretim

Farklılaştırılmış öğretimde öğretmen mesajlarını Kılıncı (2021:96-97) şöyle özetlemektedir:

OSMAN CEM ÇAKMAK

Davet mesajı

Burada olmanızdan, sizi daha iyi tanıyacak olmaktan çok memnunum ve sınıfa önemli deneyimler ve özellikler getirdiğinizin farkındayım. Burayı sizin için değerli bir öğrenme ortamı yapmak için elimden geleni yapmak istiyorum.

Yatırım mesajı

Bu sınıfta ve dünyada önemli olduğunuzdan, olabildiğince hızlı ve çok büyümenize yardımcı olmak için çok çalışacağım. Başarınız çabanızdan kaynaklanacağı için sizden de çok çalışmanızı isteyeceğim

Kalıcılık mesajı

Her zaman ilk denemenizde her şeyi doğru yapamayabilirsiniz. Ben de sizin için ve sizinle birlikte başarınızı geliştirecek yaklaşımlar bulmak için çalışacağım. Sizden asla vazgeçmeyeceğim.

Fırsat mesajı

Gençsiniz ve dünyada var olan olasılıkları yeni öğreniyorsunuz. Kendinizi çeşitli ortamlarda, çeşitli rollerde ve çeşitli içeriklerle görmemiz için sizlere fırsatlar sunmak istiyorum.

Düşünme mesajı

Sizi dinleyeceğim, sizden öğreneceğim, sizi sınıfımızda çalışırken gözlemleyeceğim, ilerlemenizi inceleyeceğim

Program Geliştirme Süreci

OSMAN CEM ÇAKMAK

01

Programın Planlanması

gerekli olacak unsurları, biçimleri belirler ve tüm etkinliğe ya da sürece kuş bakışı bir görünüm sağlar

02

Program Tasarısının Hazırlanması

çalışmanın neden yapıldığı, ulaşılmak istenen çıktıların neler olduğu sürecin nasıl işleyeceği ve amaçlara ulaşıp ulaşılmadığının nasıl anlaşılacağı soruları yanıtlanır

03

Programın Uygulanması

Burada önemli soru, deneme uygulamasının nerede ve nasıl yapılacağına karar verilmesi ve uygulamanın planlanmasıdır

04

Programın Değerlendirilmesi

Değerlendirme sürecinde programın tüm ögeleri ve bu ögeler arasındaki ilişkiler değerlendirilir, uygulama süreci incelenir .

05

Programa Süreklilik Kazandırılması

Değişimin kaçınılmazlığı bir program, uygulamada elde edilen verilerle geliştirildikçe etkililik kazanır. Bunun gerçekleşebilmesi ise araştırma-geliştirme çalışmaları ile mümkündür.

Program Değerlendirme Süreci

OSMAN CEM ÇAKMAK

Planlama

Değerlendirme amacı, bağlamın tanımlanması, veri toplama yöntemlerine karar verilmesi, ölçme araçlarının hazırlanması gibi kararlar alınır.

Uygulama

Planlama aşamasında alınan kararlar işe koşulur. Veri toplama araçları kullanılır. Uygulamanın son aşaması raporlaştırmadır

Değerlendirme

değerlendirme süreci analiz edilir. Meta değerlendirme olarak da adlandırılan bu süreç, değerlendirmecilerin de öz değerlendirme yapmalarına olanak sağlar

NOT: Bağlam; bir olay veya durumun sosyal, kültürel, coğrafi, ekonomik, siyasal, yasal, tarihsel, psikolojik ve felsefi ilişkiler örüntüsü olarak tanımlanabilir.

Program Türleri 1

OSMAN CEM ÇAKMAK

Resmî program

Posner

Ders planı hazırlama konusunda öğretmene temel oluşturan (Posner, 2004) bu program türünün en temel özelliği, belli bir kapsamının ve düzeninin olmasıdır.

Uygulamadaki program

Ellis

Programın uygulanması sırasında asıl kararı öğretmenin verdiği ifade edilmektedir.

Test edilen program

Crawford

Öğretmen, eğitim kurumları ve / veya devlet tarafından hazırlanan sınavlarda ölçülen öğrenmeleri kapsayan program türüdür

Program Türleri 2

OSMAN CEM ÇAKMAK

Örtük program

Demeuse ve Strauven

Eğitim sistemleri, okulun yönetimi ve yapısı, okul kuralları, disiplin anlayışı, okul ile çevre ilişkileri, öğretmen-yönetici-öğrenci arasındaki ilişkiler vb. tutum ve davranışlar örtük programın kapsamını oluşturmaktadır.

İhmal edilen program

Tatar, Sönmez ve Alacapınar

Öğrencilere sunulmayan seçenekler, öğrencilerin bilemeyecekleri bakış açıları ve zihinsel dağarcıklarında olmayan kavramlar ve beceriler olarak ele alınabilir, üstünkörü geçilen ya da atlanan programdır

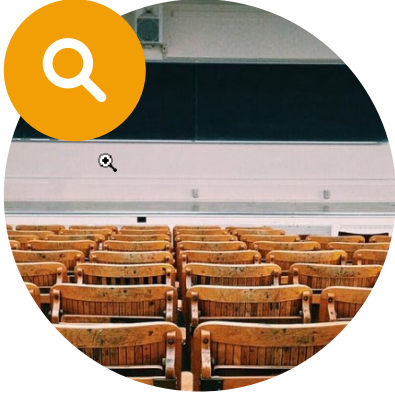
Ekstra program

Sönmez ve Alacapınar

Okulun dışında yapılması planlanmış her türlü deneyim, etkinlik bu programın içinde yer almaktadır. Bu tür etkinliklere spor karşılaşmaları, halk oyunları, sinema, tiyatro, konferanslar, sergiler vb. örnek olarak verilebilir

Program Türleri 3

OSMAN CEM ÇAKMAK

Desteklenen program

Glatthorn, Boschee ve Whitehead

Programın desteklenmesi için sağlanan kaynakları (ders kitabı, ders saati, sınıf sayısı, derse ayrılan süre vb.) içeren bir program türüdür

Önerilen program

Bilim insanları/ kuruluşları

Bilim insanları ya da meslek kuruluşlarınca hazırlanan program türüdür. Türk Eğitim Derneği (TEDMEM, 2015) tarafından hazırlanarak sunulan “Ulusal Eğitim Programı 2015-2022” önerilen program türüne örnek teşkil etmektedir.

Karşıt program

Sönmez

Resmî programın hedeflerinin tam karşıtını savunan kişileri yetiştirmek üzere oluşturulan bir programdır ve resmî programa tamamen karşı bir tutum ve eylemi içerir

Program Değerlendirme Yaklaşımları 1

OSMAN CEM ÇAKMAK

HEDEFE DAYALI DEğERLENDİRME

Programın hedeflerinin belirlenmesi ve bu hedefler doğruıtusunda gerçekleşen çıktıların değerlendirilmesini temel almaktadır.

www.egitimhane.com

YÖNETİME DAYALI DEğERLENDİRME

Yöneticilere ya da program liderlerine bilgi sunmaya odaklanan bir nitelik taşır. Elde edilen bilgilerin özellikle karar vericiler, müdürler vb. yönetim basamağında yer alan kişilerce daha etkili kullanılabileceğini savunur.

UZMAN ODAKLI DEğERLENDİRME

En eski ve en çok kullanılan yaklaşımlarından biridir. Programın niteliğine o program konusundaki uzman ya da uzmanların karar vermesine odaklıdır.

Program Değerlendirme Yaklaşımları 2

OSMAN CEM ÇAKMAK

TÜKETİCİ / YARARLANICI ODAKLI DEğERLENDİRME

eğitim programları, çalıştaylar, hizmet içi eğitimler, eğitim materyalleri gibi ürün ve hizmetler hakkında bilgi toplamakla yükümlü birey ya da bağımsız kuruluşlar tarafından geliştirilen ve desteklenen bir yaklaşımdır.

KATILIMCI ODAKLI DEğERLENDİRME

Programla ilgisi olanların değerlendirmeye yardım etmek üzere sürece katılması söz konusudur. Örneğin bir programın değerlendirilmesinde öğrencilerin, öğretmenlerin, yöneticilerin ve / veya ailelerin katılması programın farklı açılardan ele alınmasına katkı sağlar.

